

ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋدىڭ كۈشتى باۋراعىشى قىلىپتاستى

تيانشان باعامى

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ تىلشىسى جى قوڭۋىي

ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ ەكونوميكالىق داھۇدىڭ جان نامىرى، وغىرلىك ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپالى داھۇىن جەبەيتىن ماڭغزدى قوزعالتىشى، سونداي ـ اق ُبر جەردىڭ شارۋاشلىق ـ ساۋدا ورتاسى ـ نىڭ ”بارومەتىرى“ .

1 ـ ايدان 7 ـ ايعا دەيىن رايونىمىز ساۋداگەر شاقىر رىپ قارجى ەنگىزۋ نىسانىنان 4304دىن تىياناقتاندىرىپ اتقارـ دى، بۇل بىلتىرى سول تۇستاعدان 1۵2 نىسان ارتتى؛ رايون سىرتىنان ەنگىزىلىپ تىياناقتانغان قارجى 462 مىلليارد 889 مىلليون يۋان بولپ، بىلتىرى سول تۇستاعدان 49% 3۸.۹ ارتتى ـ رايونىمىزدىڭ ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ قالايشا وىسنىشلىق ونىمىدىلىككە قول جەتكىزە الدى ؟

ئرى نىسانداردى ەنگىزىپ، قۇانتى كاسپيورنىداردى باۋراپ، كاسپ سالاسىنىڭ دەڭگەين جوعارىلاتۋىدى جەبەدى

8 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى سانجى قالاىستىداى بيولوگياـ لىق جاڭا ماتەريال ُندىرىس بازاسىن كەڭەيتىپ ساۋ نىساننىڭ قۇرىلىس باىسىدا جۇمىشىشلار قاۋىرت قۇرىلىس جۇرگىزىپ، جەىر تاغىنان تەگىستەۋدە ـ بۇل نىساندى سانجى مەملەكەتنىڭ اۋىل شارۋاشلىغى جوعارى، جاڭا تەخنىكالىق كاسپ سالالارنىان ۇلگى كورسەتۋ اۋماعى شىنجىن قالىسى دىجى بيولوگىيالىق علم ـ تەخنىكا شەكتى سەرىكتەستىگىمەن كەلىسىم جاساپ سالعان، ول سانجى حۇيزۇ اۋتونومىيالى وبلىسىنىڭ بيىلىغى ئتۇيىندى ساۋداگەر شاقىرىپ تىياناقتاندىرغان نىساندارنىڭ ُبرى بولپ، 7 ـ ايدا قۇرىلىس باستامان ـ نىسان سالىنغاننان كەين، جىلدىق ُونىم قۇنى 2 مىلليارد يۋانئان اسادى .

بيىل جىل باىسان بەرى سانجى وبلىسى ەرەكشە، با ـ سىمىدىققا يە كاسپ سالالارىن ارقاۋ ەتىپ، ساۋداگەر شاـ قىرىپ قارجى ەنگىزۋ تاسىلىندە جاڭالىق اشىپ، قارجى قوسۇ ورتاسىن ۇزدىكىسىز جاقسارتىپ، ساۋداگەر شاقىـ رىپ قارجى ەنگىزۋ نىسانىنان 1000دىن تۇلعالاۋدى جوسـ پارلاپ، ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ بويىنىشا تىا ـ ناقتانانتىن قارىجىنى 100 مىلليارد يۋانئان اسىرۇعا قۇلىشـ نىپ، كاسپ سالالارىنىڭ تومەن دەڭگەيدەن جوعارى دەڭگەيىگە، ارتۇدىڭ قوزعاۋشى كۇشى فاكىتوردى دە ـ مەۋشى ەتۇدەن جاڭالىق اشۇدى دەمەۋشى ەتۇگە بۇرد ـ لىس جاساۋدى ىلگەرلىتەپ، ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپا ـ لى داھۇىن ىلگەرلىتەتۇگە قۇلىشىندى .

سانجى وبلىسىتىق ساۋدا ستەرى مەكەمەسى پارىتيا باىشلىق گىرۇپپاسىنىڭ شۇجىي چىڭ شياۋفىڭ بىلاى دەدى : ەلەۋلى نىسانداردىڭ جانە ايگىلى كاسپيورنىداردىڭ ترگە تەبۇى قارجى مەن نىسان اكەلىپ قانا قالماستان، وغىرلىك ەكونوميكانىڭ تۇتاس تۇلعالىق قۇرىلمىسنىڭ جاقـ سارۋى مەن ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپالى داھۇنىدا بەل ـ سەندى ىلگەرلىتەتۇ رولىن اتقارادى .

ەلەۋلى نىساندار مەن ايگىلى كاسپيورنىدار رايونىمىز ـ دىڭ ساۋداگەر شاقىرۇندىماى ماڭغزدى ئتۇيىنى بولپ كەـ لەدى. بيىل جىل باىستان بەرى رايونىمىز ساۋداگەر شاقىـ رىپ قارجى ەنگىزۋدىڭ تۇزىبىدىك قامتاماسزىدى مەن ورتسا قامتاماسزىدىدىن كۇشەيتىپ، نازاردى جەتەكشى كاسپ سالالارنىا شوغىرلاندىرىپ، ۇزدىكىسىز ئىرى نىسان ـ داردى ەنگىزىپ، قۇانتى كاسپيورنىداردى باۋراپ، جاڭا نى ـ سانداردى ەنگىزىپ، ۇزدىك كاسپيورنىداردى باۋراپ، كاسپ سالالارنىڭ وىزاماندائو ورەسى مەن وزەكتى با ـ سەكەلىك قابىلەتىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتىپ، داھۇدىڭ دەڭ ـ گەيىنىڭ كوتەرىلىپ، ورەسىنىڭ جوعارىلاۋنىا جەتەكشىلىك ەتتى ـ جەر ـ جەر ئتۇيىندى تانىستىراتىن نىساندارعا ساۋـ داگەر شاقىرۇ تىزمىدىگىن شىعارىپ، ُوزىنىڭ اىزال بايلىغى ـ مەن ۇشتاستىرىپ، نە كەم بولسا سونى ەنگىزۋ، نە الىسىز بولسا سونى تولىقتاۋ پىرىنسىپىنە تاباندى بولپ، دالىە ـ ُدىل ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋدى جۇزەگە اسىردى ـ دەڭ ـ گەيى جوعارى، ورتانى لاستامايىتىن، جاڭالىققا يە جوعارى ساپالى

(باسى 1 ـ بەتتە)

خالىق تۇرمىسىندا كىشى ـ گىرىم ئسى بولمايدى، شارۋالاردىڭ كىرىسىنە، كۇن كورىسىنە ساياتىن ئىرى ستەر قاتىستى تاراۋلاردىڭ قىيىشلىقتان تاپىساقتامايىتىن، جاۋاپكەرلىكتەن جالتارمايتىن اقىل ـ پاراساتى مەن مىندەت ارقالاۋىن تىپتەن قاچەت ەتەدى. نىدەت كەزىندە ماۋسەبىدىق اۋىل شارۋاشلىق ونىمىدەرىن اتىزدان تۇرىغىنداردىڭ ۇيىنە جەدەل جەتكىزۋ وڭاي جۇمىس ەمەس. قاتىستى تاراۋلار نىدەتتەن ساقتاۋ ـ نىزگىندەۋ ـ دىڭ كۇندەلىكتى قىزمەتتەرىن ۇستىنە اۋمەن بىرگە، قىزمەتكەرلەردى ۇيىمداستىرىپ شارۋالاردىڭ جىناپ

نىسانداردى كەلىسىم جاساسپ تىياناقتاندىرىپ، جەرگىلىكتى ورن ەكونوميكاسىنىڭ جوعارى ساپالى داھۇنىا جاڭا قوزعاۋ ـ شى قۇات ۇستەدى .

”باسىمىدىققا يە كاسپ سالالارى نىساندارنىا ساۋدا ـ گەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ تەيىنىن ارتتىرۋ باسىمىدىققا يە كاسپ سالالارىنىڭ قوردالانا، بىرىگە، شوغىرلى داھۇىن ىل ـ گەرلىتەتۇگە ئىپەيدى“ ، ـ دەدى شىنجياڭ قازىنا ـ ەكونومىـ كا داشۇەسى قازىنا ـ سالىق شۇەيۋانىنىڭ پىروفەسسورى جۇ لى .

تىزبەكتى ۇلكىدە ساۋداگەر شاقىرىپ، باۋراۋ ونىمىدىلىگىن ايگىلەدى

وسى 2 كۇندە شونجى اۋداننىڭ جىلىنا 100 مىڭ توننا لىتى باتەريا گىرافىت تەرىس ەلەكتىرود ماتەريالىن وندىرە ـ تىن تۇتاس كاسپ تىزبەگى نىسانى قاۋىرت سالىنۇدا ـ نىكى موڭغۇل شىنجياڭ مەتالۇرگىيا شەكتى سەرىكتەستىگى 2 مىلليارد يۋان قارجى قوسىپ تۇلعالاعان بۇل نىساننىڭ قۇرىلىس پەريودى ُبر جىل، سالىنغاننان كەين مەجەمەن جىلدىق ُونىم قۇنى 3 مىلليارد يۋانداى بولپ، جىلىنا 200 مىلليون يۋان سالىق كىرىسىن جاراتىپ، جەرگىلىكتى ورىند ـ نىڭ جاسىل كىمىيا ونەرگاسىبىنىڭ جانە جاڭا ەنەرگىيالىق با ـ تەرىا كاسپ سالاسىنىڭ داھۇىن ُونىمىدى ىلگەرلىتەلەدى .

”شونجى اۋداننىڭ كومىر ەلەكتىرى، جەل ەلەكتىرى جانە جارىق ەلەكتىرى سىياقتى بايلىقتارى مول، ەل نىشىندە وتە كۇشتى باسەكەلىك باسىمىدىققا يە، نىسان سالىنغاننان كەين جوعارى، تومەنگى بۇنىدىماى كاسپ سالالارنىڭ داھۇىن جەبەيدى“ ، ـ دەدى اتالغان سەرىكتەستىكنىڭ الفا باىستەى سۇڭ تىچچۇن .

كاسپ سالاسى تىزبەگىندە ساۋداگەر شاقىرۇ قاتىستى

كاسپيورنىداردى ”قوساقىپ ماتاستىرادى“ . بيىل جەر ـ جەر بايلىق قاسيەتىن، كاسپ سالاسى نەگىزىن، وغىرلىك ورىن با ـ سىمىدىن تىياناق ەتىپ، ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ تا ـ سىلىندە جاڭالىق اشىپ، كاسپ سالاسى تىزبەگىنىڭ شەشۇشى بۇنىدارنىداى، جوعارى، تومەنگى بۇنىدارنىداى ساىكەستى كاسپيورنىداردى كۇش سالا ەنگىزىپ، كاسپ سالاسى تىزبە ـ گىندە تىزبەكتى ۇزارتۇدى، تىزبەكتى تولىقتاۋدى، تىزبەكتى كۇشەيتۇدى بار كۇشەين ىلگەرلىتەتتى .

8 ـ ايدىڭ 4 ـ كۇنى تۇستەن كەين گۇاڭجىوۋ ُدارى ـ دارمەك توبى شەكتى سەرىكتەستىگى شىنجياڭ شىيا علم ـ تەخنىكا كاسپ سالاسى توبى شەكتى سەرىكتەستىگىمەن ست ـ راتەگىيالىق سەلبەستىك كەلىسىمەنە قول قويدى، ەكى جاق ُوز ارتىقىشلىقتان ساءۇلەلەندىرىپ، جۇڭي ئدارى ـ دارمەك، ۇلتتىق ُدارى ـ دارمەك، جۇڭي ُدارى ماتەريالىن ەگۇ جانە مانەرلەۋ، ُدارى ـ دارمەك جەتكىزۋدەن قىزمەت وتەۋ، ماركا تانىستىرۋ، جۇڭي ئدارى ـ دارمەك، ۇلتتىق شىياگەرلىك، ُدارى ـ دارمەك كاسپ سالاسىن بىرىكتىرۋ سىياقتى جاقئاردا كوپ نەگىزدى، تۇتاس كاسپ سالاسى تىزبەگىندىك سەلبەستىك ورىستەتەدى .

گۇاڭجىوۋ ُدارى ـ دارمەك توبى الەمدەگى جۇڭي

ُدارى ـ دارمەكتى نەگىزگى كاسپ ەتۇمەن دۇنيە جۇزىند ـ دەگى 500 ەگەي كاسپيورن قاتارىنان ورىن العان تۇڭغىش

كاسپيورن، قازىر ئىرى وڭتۇستىك دارىگەرلىگى، ئىرى نە ـ سالاماتتىق، ئىرى ساۋدا، ئىرى ەمدەۋ سىندى 4 ئىرى نە ـ گىزگى ساۋدا شارۋاشلىق بولگىن قالىپتاستىرىپ، تالايى

جىل بويى جۇڭگو ُدارى جاساۋ ونەرگاسىبىنىدەگى 100 مىق ـ

تىنىڭ كوش باسى بولعان، بۇكىل ەلدەگى ەڭ ۇلكەن ُدا ـ

رى جاساۋ كاسپيورن توبى .

سونائۇ 4 ـ ايدا گۇاڭجىوۋ ُدارى ـ دارمەك توبى

التاي ايماعىمەن تۇتاس كاسپ تىزبەگىندىك سەلبەستىك ورىستەتىپ، العاشقى نىسانىندا قابا اۋدانىندا 10 مىڭ مۇلىق بانلانگىن ەگۇ بازاسىن سالىپ، ”علم ـ تەخنىكا + شارۋالار وتباسى + كاسپيورن“ ۇلگىسىندە جۇمىس جۇر ـ گىزگەن بولانتىن .

”شىنجياڭنىڭ جۇڭي ُشوپ ُدارى بايلىعى مول، جۇڭي ئشوپ دارىلەرىن وندىرۇدە، وڭدەۋدە ناقتى قۇانقا يە كاسپيورنىدارى دا از ەمەس، ُمىز بايلىقتان بىرگە يىگىلىك ـ تەتئۇ ارقىلى قۇانتارلار مەن قۇانتىلاردىڭ بىرلەشۇىن، باىسە ـ دىقتار ارقىلى ُوزارا تولىقتاۋدى جۇزەگە اسىرىپ، جەرگىلىكتى

اۋنىا كومهكتەسۋى، تاسىمال ارناسىن اشۋى، تۇرىغىندار ـ دىڭ ساتىپ اۋنىا بايالىنىس جاساۋى كەرەك. وسى جۇ ـ مىستار زەيىن ـ زەردەنى سارىپ ەتەدى، اۋەلى، حاۋىپ ـ قاتەر ارقالاۋى، جاۋاپكەرلىشك ارقالاۋى مۇمكىن .

الايدا، كادىلاردىڭ ماشاقات كورسەتكىشى ارقىلى

شارۋالار بۇقاراسىنىڭ باقىت كورسەتكىشىنە قول

جەتكىزۋ ُدىل كوممۇنىستەردىڭ اۋەلگى ماقساتى مەن

بوردىشنىڭ ناقتى بەينەسى ەمەس پە!

ارىنە، قازىر شارۋالاردى قىيىشلىقتان قۇلتىدىرۇ ـ

دىڭ الى دە تولقى ورنىدالهاي جاقئاندىن كورە ُمىلۇد ـ

مىز كەرەك، اسىرەسە، كەيىىر بىتىراندى ورنالاسىپ

ورنىنىڭ جۇمىستاندىرۇ جانە قاتىستى كاسپ سالاسى تىزبەك ـ تەرىنىڭ داھۇىن جەبەۋدى ُمۇمت ەتەمىز“ ، ـ دەدى گۇاڭجىوۋ ُدارى ـ دارمەك توبىنىڭ ورنىباسار باىس دىرەكتىورى جاڭ چۇنىو .

تاسىلدە جاڭالىق اشىپ، قىزمەت وتەۋمەن قامداۋدى جاقسارتتى

7 ـ ايدا اقسۇ ايماعىنىدا اقسۇ ساۋداگەر شاقىرۇعا قىزمەت وتەۋ ورتالىعى رەسىمى ماڭدايشالىق اسىپ قۇرىلىپ، ساۋداگەر شاقىرۇ بايلىقتارىن بىرىكتىرۇدى، ساۋداگەر شا ـ قىرۇدان قىزمەت وتەۋدى كۇشەيتۇدى، ساۋداگەر شاقىرۇدىڭ ساپاسى مەن ونىمىدىلىگىن جوعارىلاتۇدى ماقسات ەتتى . جاقىند ـ دا گۇاڭدۇڭ ولكەسى ەنەرگىيا توبى شەكتى سەرىكتەستىگى گۇاڭدۇڭ ەلكىتر قۇاتى شىنجياڭ بولمىشە سەرىكتەستىگى وسى ساۋداگەر شاقىرۇعا قىزمەت وتەۋ ورتالىعى وتكىزگەن كەل ـ سىپگە قول قويۇ جىنالىسى ارقىلى جەرگىلىكتى ورىنمەن سەلبەستىككە قول جەتكىزدى .

قۇرىلغاننان بەرى اقسۇ ساۋداگەر شاقىرۇعا قىزمەت وتەۋ ورتالىعى جىىنى 40 ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ نىسانىنا قول قويىپ، قول قويغان سومامى 208 مىلليارد 705 مىلليون يۋانعا جەتتى .

”مىز سىرتقا شىعىپ ساۋداگەر شاقىرۇ، سول جەردە تۇرىپ ساۋداگەر شاقىرۇ ، بۇلتتىق ساۋداگەر شاقىرۇ ، ساۋ ـ دىگەر ارقىلى ساۋداگەر شاقىرۇ سىياقتىلار ارقىلى ساۋداگەر شاقىرۇ جولىن كەڭەيتتىك“ ، ـ دەدى اقسۇ ايمىاقتىق ساۋدا سىتەرى مەكەمەسى پارىتيا باىشلىق گىرۇپپاسىنىڭ شۇجىي، ورنىباسار مەكەمە باىستەى جوۋ مىڭيىڭ، ـ اقسۇ ايماعى ۇزدىك ـ سىز تۇردە ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋدى ”1 ـ ئىو ـ مىرلى يىنجەرىيا“ جانە ”ماڭغزدىنىڭ ماڭغزدىسى“ رەتىنىدە يگەرەپ، بۇكىل ايمىاقتىڭ ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ قىزمەتىنىڭ تىڭ ساتىعا كوتەرىلۇىن ىلگەرلىتەلەدى . نىدەتىنىڭ نىقبالىن جەڭۇ ُشۇىن، رايونىمىزدىڭ كوپتە ـ گەن جەرلەرى ساۋداگەر شاقىرىپ كەلىسىپگە قول قويۇ تا ـ سىلىندە جاڭالىق اشىپ، ”بەتپە ـ بەت“ جانە ”ەكران مەن ەكراندى“ ۇشتاستىرۋ ارقىلى ساۋداگەرلەر مەن ُمىر ۇاقتىتا يىتتەرەت جەلىسىندە بولۇ، بەيىنە ەكران ارقىلى نىقبىلادىسىپ پىكىر اۋىستىرۇ ، يىتتەرەت جەلىسىندە ُمۇدامال ماسلەلەر ـ دى ئتۇسىندىرۇ سىياقتى تاسىلدەردى جولعا قويىپ، يىتتەر ـ نەتتە ساۋداگەر شاقىرۇ قىمىلدارىن جوسپارلاپ ورىستەتىپ، قاتىستى سالالارداى ساۋداگەرلەر مەن ”بۇلتتا“ كەڭەستى، دىدارلاستى، كەلىسىپگە قول قويدى .

كاسپيورنىنىڭ ەنگىزىلۇى، نىساننىڭ ترگە تەبۇى ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ قىزمەتىنىڭ اياقئالغانىدد ـ ەننان دەرەك بەرمەيدى. جەر ـ جەر، تاراۋلار ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ فاكىتورلارى قامتاماسزىدىدىن كۇشەيتۇ، قىزمەت وتەۋ ساپاسىن جاقسارتۇ سىياقتى جاقئاردا قۇلىشنا كۇش سالىپ، تاماشا شارۋاشلىق ـ ساۋدا ورتاسىن قالىپتاستىرىپ، كاسپيورنىداردىڭ رايونىمىزدا قارجى قوسىپ داھۇ سەنىمىن كۇشەيتتى .

اۋتونومىيالى رايوندىق ساۋدا ستەرى مەڭگەرەمە ـ سىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىسى مىنالاردى ُمىلدىردى: كەلە ـ سى قادامدا بۇكىل رايون ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ وي جەلىسىندە، ادىسىندە ۇزدىكىسىز جاڭالىق اشىپ، تىزبەكتى ۇزارتۇدى، تىزبەكتى تولىقتاۋدى، تىز ـ بەكتى كۇشەيتۇدى ارقاۋ ەتىپ، تىرىقتى تۇردە ”ادەبىيلەپ بارىپ ساۋداگەر شاقىرىپ“ ، قارجى قوسۇ ورتاسىن ۇز ـ دىكىسىز جاقسارتىپ، شىنجياڭنىڭ كاسپ سالاسى ورە ـ سىنىڭ تومەن دەڭگەيدىدەن جوعارى دەڭگەيىگە، ارتۇدىڭ قوزعاۋشى كۇشى فاكىتوردى دەمەۋشى ەتۇدەن جاڭالىق اشۇدى دەمەۋشى ەتۇگە بۇرىلىس جاساۋىن ىلگەرلە ـ تىپ، ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ نىساندارنىڭ ساپاسىن جالىپ بەتتىك جوعارىلاتادى .

ۇيا جاقسى بولسا سامۇرىق كەلەر، جەل كۇشتى بولسا جەلكەن كەرەر . شىنجياڭ سىندى وسناۋ قارجى قوسۇدىڭ شۇرايلى مەكەنى ”دىسقا كەنەلەتىن“ اسىل جەرگە اينالىپ، كوپتە ـ گەن كاسپيورنىداردى وسىندا كەلىپ قارجى قوسىپ، كاسپتى گۇل ـ دەندىرىپ، شىنجياڭنىڭ ەكونوميكاسىنىڭ جوعارى ساپالى داھۇنىا سارقىلباس قوزعاۋشى كۇش ۇستەۋگە باۋراۋدا .

ەگىمىشلىكپەن اينىلىسىپ جاقئان شارۋالاردىڭ، شەت ـ شالعاى جەرلەردەگى شارۋالاردىڭ حاۋىپ ـ قاتىرگە قارىسى تۇرۇ قۇاتى السىز، شۇمىل كومەكتى قاچەت ەتەدى. قاتىستى تاراۋلار، ُسوز جوق، زەيىن ـ زەرەدىسى مەن سۇبىسپەنىشلە ـ گىن بارىنىشا ارناپ، ُمىز تۇتاس جوسپارلاۋ قابىلەتىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتىپ، ُراقىيسى بۇنىدارداى بوگەتتى تۇيىندەردى، كەدەرگىلى تۇيىندەردى بار كۇشەين اشىپ، شارۋالاردىڭ اتىزدان ُمۇمت ُونىمىن لىپ، باياندى باقتىنان يىگىلىكتەئۇنەن وراي جاراتۇ كەرەك .

(**لەپتى لەمىز” ماقالا جولداۋ پوچتا سانىدىعى: xjrbplb@126 .com**

لەندىڭ جاڭا شابدالىسى قورعاس شەكارا وتىگەلىنىن شەكارادان شىعارىلدى

انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئىلد ـ شىسى بارشا تەگىس، ەرىكتى ئىلىشى لى مىڭ 8 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى قورعاستان خابارلايدى. ”شابدالى بۇگىن جونەلتىلەتىن بولدى، شەتەلدەگى دوستار ُمىز ەككەن شابدالىنىڭ قانىشاما ئتانتى ەكەندىگىن تاتىپ كورىسن“ ، ـ دەدى 8 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى قورعاس قالاىسى موخۇر اۋماعى كايگان الەۋمەتتىك اۋماعىنداى جەمىس ەگەتىن شارۋا خۇاڭ شۇيىن .

سول كۇنى تۇستەن كەيىن جاڭا شابدالى تولتىرا تىيەلگەن توڭلارنىقىشى كە ـ بەجەلى جۇڭ اۋتونوكولىكتەرى قورعاس تاس جولى شەكارا وتكىلەنىن شەكارادان شىعىپ، قازاقستانعا اتئاندى .

ىلە وزەنى اڭغارنىڭ تاييەي كلىمات شارىت ـ جاعىداى اىزالدىلىغىن سۇيەنىش ەتـ كەندىكتەن، جەرگىلىكتى جەمىستەردىڭ، كوكونىستەردىڭ ساپاسى ەداۋىر جوعارى بولپ، ەل ئشى ـ سىرتىنداى تۇتىنىۋشالار قاتنى ۇناتتى. وسى بىرىنەشە جىلدان بەرى كوپتەگەن جەرگىلىكتى جەمىستەر قورعاس شە ـ كارا وتكەلى جۇڭگو ـ قازاقستان اۋىل شارۋا ـ شىلىق قوسىمشا ونىمىدەرىن كەدەننەن

قورعاس كەدەنىنىڭ ساناعىنا قاراعاندا،

بيىل 1 ـ ايدان 7 ـ ايعا دەيىن قورعاس شە ـ كارا وتكىلەنىن 30 مىڭ توننا جەمىس، كوكو ـ نىس ەكسپورت ەتىلىپ، ساۋدا سومامى 500 مىلليون يۋان بولپ، سايكەس مەزگىلدەگە ـ دەن جەكە ـ جەكە %13.8، %14.5 ارتقان، ەكسپورت ەتىلگەن جەمىس، كوكونىستەر، نەگىزىنەن، شابدالى، الھۇرت، الپا، ت ـ ب ـ اۋتونومىيالى رايونىمىزداعى اۋىل شار ـ ۇاشلىق ونىمىدەرىن يىپورت ـ ەكسپورت ەتۇدەگى باستاماشى كاسپيورن رەتىنىدە، قورعاس جىن ـ يى خالىقارالىق ساۋدا (توبى) شەكتى سەرىكتەستىگى ورتا ازىاداعى 5 مەم ـ لەكتەپتەن جانە رەسەي سىياقتى ەلدەر مەن ساۋدا بارىس ـ كەلىسىن ورىستەتىپ وتىر ـ ”بيىل ُمىز جۇڭگو ـ قازاقستان اۋىل شار ـ

انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئىلد ـ شىسى چىن چىياۋيى 8 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى ۇرمىچىدەن خابارلايدى. الاتاۋ كەدەنىنىن ۇعسۇنمىز شا، الدىڭعى 7 ايدا الاتاۋ شەكارا وتكىلنىڭ يىپورت ـ ەكسپورت زات تاسىما ـ لى مولشىرى 13 مىلليون 442 مىڭ تونناعا جەتپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %3.5 ارتقان، مۇنىڭ ئىشىندە يىپورت 11 مىلليون 258 مىڭ توننا بولپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %0.5 ارتقان، ەكسپورت 2 مىلليون 184 مىڭ توننا بولپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %22.5 ارتقان .

الدىڭعى 7 ايدا الاتاۋ شەكارا وتكىلد ـ نىڭ تەمىر جول جانە تاس جول تاسىمايى تاسىلمەن يىپورت ـ ەكسپورت ەتىلگەن زاتتاردا زور كولەمدە ارتۇ جاعىداى بايقال ـ دى. تەمىر جول تاسىمايى تاسىلمەن ەكسپورت ەتىلگەن زات 6 مىلليون 771 مىڭ توننا بولپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %3.6 ارتقان، مۇنىڭ ئىشىندە يىپورت ەتىلگەن زات 4 مىلليون 721 مىڭ توننا، ەكسپورت ەتىلگەن زات 2 مىلليون 50 مىڭ توننا بولپ، ەكسپورت سايكەس مەزگىلدەگىدەن %19.8 ارتقان. تاس جول تا ـ سىمايى تاسىلمەن يىپورت ـ ەكسپورت ەتىلد ـ گەن زات 136 مىڭ توننا بولپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %88.7 ارتقان، مۇنىڭ ئىشىندە ەكسپورت ەتىلگەن زاتتار ساىكەس تۇيىندەردى، كەدەرگىلى تۇيىندەردى بار كۇشەين اشپ، شارۋالاردىڭ اتىزدان ُمۇمت ُونىمىن لىپ، باياندى باقتىنان يىگىلىكتەئۇنەن وراي جاراتۇ كەرەك .

(**لەپتى لەمىز” ماقالا جولداۋ پوچتا سانىدىعى: xjrbplb@126 .com**

ەمىر كەن قىبرىشەى، مىسى تازارتىلغان

كەنى، تاقئاي ماتەريالدار، ەلەكتىرولىزىدىك

مىس سىياقتىلار بولدى، ەكسپورت ەتىلگەن

زاتتار، نەگىزىنەن، ماشىنا ـ ەلەكتر ونىمىدە ـ رى، جوعارى، جاڭا تەخنىكالىق ُونىم

سىياقتىلار بولدى، مۇنىڭ ئىشىندە ەكسپورت

ەتىلگەن شىنجياڭنىڭ جەرگىلىكتى تاۋارى، نەگىزىنەن، قىزاناق قويماىلجىنى، العاشقى

فورماداعى پولىۋىنىيل حلورىت سىياقتىلار ـ الاتاۋ كەدەنى نىدەتتەن ساقئانئۇ ـ

تىزگىندەۋ مەن سىرتقى ساۋدانىڭ ور ـ

نىقتى ارتقۇن جەبەۋ قىزمەتىن ُمىز تۇتاس جوسپارلاپ ىلگەرلىتەپ، كە ـ

دەننەن وتكىزۇدى قولايلىلاستىرۇ ورە ـ

سىن جوعارىلاتىپ، شەكارا وتكىلىندە

كەدەننەن وتكىزۇدىڭ جالىپ تىزبەكتى، جالىپ اۋماقتى ”مىز بەكەتتىك“ جۇمىد ـ

سىن ىلگەرلىتەپ، شەكارا وتكىلى تەمىر

جول، تاس جول، قۇمىر، كەشەندى قور ـ

عامالى باجى اۋماعى سىياقتى كاسپىيەردىڭ جوعارى ونىمىدىلىگىن، تىكىلىسىزىدىگىن

ناقتى، ُدىل ىلگەرلەتتى .